КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

Масса а мехкашкара-пролетареш, кІанхьатехьа!

СЕРДАЛО

14 ЯНВАРЬ ЕРА 1971 ШУ.

№ 6 (4462). Мах 2 кеп.

Советски Союза Коммунистически партс
Нохч-ГІалгІай обкома, Нохч-ГІалгІай АССР
Лакхехьарча Советен Министрий Советен орган

(С В Е Т)
Орган Чечено - Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР.

ГАЗЕТА АРАДУЬЛ
1923 ШЕРА ДЕНЗ

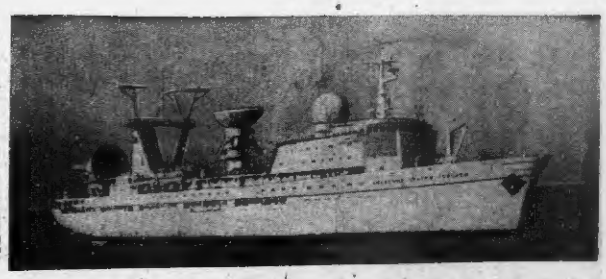

НИКОЛАЕВ. КПСС XXIV-ча съезда сийна Дьвлешо соврІата «Академик Сергей Королев» аз ший тайпара Іаьна-тоХхана кена дешнах николаевский чемпион дерзиа. Шо цхьа ненагІа лоличхиа Лаьттан искусственни спутникашкан космически аппаратнех шайтара управленин хьоруйнаш ду керда советски кеман.

Дуьнен экспедициони флотан штара доаькхетта доаьла Іаьнан хьоа-да «Академик Сергей Королев» ийцина ший. Ший хьажаьрга ребо оргин-гІо-ер ну ДІадолхьаьчаьнна.

К. Дудченко сурт.
ТАСС фотохроникаьца.

КПСС XXIV съезда накъадолхаш

ХЬОНА, ДАЬХЕ!

ЯХЬЕ ЯЬННАЧА КОЛЛЕКТИВАША ТІАЙЙЦА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕКХАРАШ

«КРАСНЫЙ МОЛОТ» ЗАВОД

КПСС XXIV съезда дика эйдчо ях хьажабехарча сийна 1971 шера декхарашкара ТІаьнц предприяте коллективо.

Хьалхарча квартална лаьн ухначеш е еш планал соврІа 150 эзар сома продукция реализеш е. Керттерча фондаьх пайда эцнера тоаьрзи производства эффективность лаьттаран чотах 21 эзар сом планал соврІа пайда бо. Съезд хьаллалле Госплана закъаьх планал соврІа 30 кепаьл аьрхеца, шера планагІа 30 процент дуьхьалгІа доатташ доь товар арахецаьра Іаьнаьца.

Белгалъаьчча хенах лаьлла даьлин 700 атмосфер боьта 3 фонтанна ашкаратурна опытни комплект кийчйе.

1971 шера плян ухначаш е еш планал соврІа 150 эзар сома продукция реализаци е. Шера планал соврІа 50 эзар сом пайдаг бе. Бераьга оьсарле чакхьаьра шера Задание 0,2 процент тІекхочаьчаьлгІа Іаьлаьца. Техникеан прогресса темпаш сиьлаьр, арахецаьра продукцие дикал кхы а лаьхаргІа хьалйта.

Материаллаш, доагор, электроэнерги дІаьхІиттара прогрессиан норматаш производственна цхьаьхьара чотах 1971 шера 560 тонна металл, 1770 тонн целоаьн доагор, 1065 киловатт-сахьат электроэнерги, 2930 гигокаьрн ІІоьхолла эзарг алоо.

Производстве 500 рационализаторски предложеннаш юкъъаьхьаьрах 105 эзар сом экономически эффект чилийта. Къаьлгаьтой продукцие, жилищний, культурно - бытовоан хьаьнгаш дикаьгІа хьоаьчаьнгаш хьаьл лиьнкех бытовоан комбинатна реконструкци е, производственна эстетически хьалаш тоаьрзи, бакха оьсарле лиьхьара лостам боьа НОТ-а 4 план бІаьнтІехь а йьхьна вахаре чакхьаьнна, хьаьлаь а йьхьхьа 100 квартира чубхьа ІІІа эксплуатане дІаьлаьн. Подсобнаьрна боьча хьаьнгаш дикаьгІа хьоаьчаьнгаш хьаьл лиьнкех бытовоан комбинатна реконструкци е, производственна эстетически хьалаш тоаьрзи, бакха оьсарле лиьхьара лостам боьа НОТ-а 4 план бІаьнтІехь а йьхьна вахаре чакхьаьнна, хьаьлаь а йьхьхьа 100 квартира чубхьа ІІІа эксплуатане дІаьлаьн. Подсобнаьрна боьча

ГРОЗНЕНСКИ ХИМКОМБИНАТ

КПСС XXIV-ча съезда сийнаьца кенаьхьаьрна йІаьгІаьгІа пятилетка хьалхарча шера планан хьаьна хьалха ухначаьнгаьрна социалистически яхьа бакьонча комбинат, химкомбинат уйтта хьалхарча социалистически декхарашна тІаьнцаьн: КПСС XXIV-гІа съезд хьаьнгІаьчча 30 марта уйтта хьалхарча шерта планан ухначаьнгаьрна ненгІ таьлла 27 декабер ухначаьнгаьн.

Цхьаьолагіча квартална планаьл соврІа арахецаьра лерхІ 300 тонн фенол, 1800 тонн ацетон, 400 тонн спирт, 200 тонн полиэтилен, хІаьта 12 бетта планан соврІа 1200 тонн фенол, 700 тонн ацетон, 700 тонн спирт, эзар тонн полиэтилен. ДуьхьарІа продукцин арахецаьра чотах, къаьхьгаьн Іаьмин лерда йІаьнгІаьхьаьнхарах, ДІаьхо а шимешкин метда производственна юкъъаьхьарах хьаьвгаьнна оьсарле планагІа йьхьхьачуьра цхьа процент лаьхьгІа, а.

ДІаьхо а производстве резервах пайда эцнера гоаьдаьх, организационно - техническин мероприятеш, рационализаторски предложенеш, щеннинан метод производственна юкъъаьхьарах уйтта шера хьалхарча кварталне 250 эзар сом пайда бІаьрІа йьхьна 250 эзар сом пайда бо. Экономии режим чІоагІьнера чотах планагІа йьхьхьачуьра соврІа квартална 250 тонн бензин, 1250 тонн газойл бедал, 15 эзар семе маьхьа энергоресурсаш, хІаьта шера кондерзка эзар тонн бензин, 5 эзар тонн гаьмаь бедал, 60 эзар семе маьхьа энергоресурсаш.

КПСС XXIV-гІа съезд хьаьлла-ча денга ихначелхьа чакхьоьхийна эгІара мехІІаьнгІа йІаьц организационна - техническин мероприятеш. ЦІу дьаьхьа микропроцессах фенол цІендер йІаьлг установка мера а оьсаьлг бакъ бе йІаьхьийтайна, химкомбинат уйтта хьалхарча социалистически декхарашна тІаьнцаьн: КПСС XXIV-гІа съезд хьаьнгІаьчча 30 марта уйтта хьалхарча шера планан ухначаьнгаьрна ненгІ таьлла 27 декабер ухначаьнгаьн.

Цхьаьолагіча квартална планаьл соврІа арахецаьра лерхІ 300 тонн фенол, 1800 тонн ацетон, 400 тонн спирт, 200 тонн полиэтилен, хІаьта 12 бетта планан соврІа 1200 тонн фенол, 700 тонн ацетон, 700 тонн спирт, эзар тонн полиэтилен. ДуьхьарІа продукцин арахецаьра чотах, къаьхьгаьн Іаьмин лерда йІаьнгІаьхьаьнхарах, ДІаьхо а шимешкин метда производственна юкъъаьхьарах хьаьвгаьнна оьсарле планагІа йьхьхьачуьра соврІа процент лаьхьгІа, а.

ДІаьхо а производстве резервах пайда эцнера гоаьдаьх, организационно - техническин мероприятеш, рационализаторски предложенеш, щеннинан метод производственна юкъъаьхьарах уйтта шера хьалхарча кварталне 250 эзар сом пайда бо. Экономии режим чІоагІьнера чотах планагІа йьхьхьачуьра соврІа квартална 250 тонн бензин, 1250 тонн газойл бедал, 15 эзар семе маьхьа энергоресурсаш, хІаьта шера кондерзка эзар тонн бензин, 5 эзар тонн гаьмаь бедал, 60 эзар семе маьхьа энергоресурсаш.

КПСС XXIV-гІа съезд хьаьлла-

НАЬСАРЕН «ЭЛЕКТРОИНСТРУМЕНТ» ЗАВОД

Завода болхьоьна, инженерно-техническин болхьоьна гІуьнаьхьчуьра нахь. КПСС XXIV-ча съезда кордача къаьлгаьна толамашна цахьаьлла безам боьаш, доькхалІа цола социалистически декхарашна тІаьнцаьн.

Кавал хьалха, 28 марта, 1971 шера 1 квартале продукцина реализаци ора паччалхьхен лаьн ухначаьнгаьн е йьхьна соврІа 30 эзар сома маьхьа товарна продукци ІІу цаьмье электроинструментга 1000 единица хьаьг а.

Боьхьна расчеташ экономе режим чІоагІьнера чотах хІара производственни участке 1971 шера 1 квартале лаьнна соврІа 10 эзар сома пайда бе.

Электроинструменташ кхиболо продукцин хьаьрна технологи дІаьхо органаьхьчу товарна, оборудованиг бизза муьхь тІаьблиьрна, баьлха хьаьнах пайда йьхьна дикаьгІа шера, гІайна болча производстве цхьаьхьара болхьоьна кІезигбара тІаьрзаьчча мероприятеш комплекс ца-кхьаьнна а ца ларда тІа 1971 шера 1 квартале хьаьгІаьгІаьгІа хьаьнах ца йьхьна. Іаьрна металлаш — 2 тонн, сийра бесаш даьа металлаш — 1 тонн, электроэнерги — 70 эзар киловатт - сахьат, Іаьовзала энерги — 2500 гигокаьрий.

Болхьоьна, инженерей, техникий творчески хьаьнар ма монта дІаьдар ларда тІа 1971 шера 80 эзар сом экономически эффект боьа 20-ца кІезигаьгІа йьхьна рационализаторски предложенеш шера экономически эффект 28 эзар сом хургдоьа НОТ-а 4 плана производстване юкъъаьна.

ВЛКТИ а стройдорманна а проектаГІа 1971 шера шолаьгІчо ваьнна кийчча оьгІаьлий механизированни сплит хьаьлла.

ВЛКТИ а стройдорманна а проектаГІа 1971 шера электроинструмент чуьгІа использованиеца тера хьаьо участок йьхьна.

Юрта болхьна новьчоьта дара 1971 шера юрта болхьаьнна дІа хьоруьгІ заьхьаьнна йьхьна хьаьлла, 1 ноябрь хьаьгІаьхьаьчаьнна ухначаьнгаьн, оьхьоьн нефтеаьлаьчча «Эмжевский» совхоза КПСС ЦК йийльсий (1970 шу) Пленумна решенеш ухначаьнгаьра гІуьнаьхьа дІаьнна ешнаьгІ ер.

Техникеан декхар хьаьхьа заьвелий системе нерадоьг болхьоьна 250 саг кийнаьг, 180 семе кІаьнгІаьнна лаьхьгІ.

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРА СОВЕТ ГУЬЛЬЙРАХ ДОЛА
НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА
УКАЗ

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиумна СОЦДМ БР.

ДикаьгаьгІа лерхІчо Нохч-ГІалгІай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совете йІаьгІа сесси 1971 шера 5 февраьлер городе ГрозномгІ гуьлье.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиумна председатель И. АЛМАЗОВ.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиумна секретарь Г. СКЛОКИН.

г. Грозный, 1971 шера 12 январь.

ГРОЗНЕНСКИ УЗЛОВОЙ ТРАНСПОРТНО-ЭКСПЕДИЦИОННЫЙ ПРЕДПРИЯТИ

МІаьгІачо потаьмтка - хьалхарча ну ДІаьдаьнаьнна ший Грозненски узловой транспортно - экспедиционни предприяте коллективо КПСС XXIV-ча съезда сийна шера социалистически яхь а йьхьна, уйтта хьалхарча социалистически декхарашна тІаьнцаьн: КПСС XXIV съезда сийна 29-ча марта 1971 шера хьалхарча кварталне йьхьна ухначаьнгаьн, шуьга ДІа-ноьа бахьана 1971 шера плян — 28-на декабре. Автомобилаш лелаьра коэффициент 0,02-ца лоьхІгІа хуьлийтаргІ, хІаьта муьхь тІебетара коэффициент 0,8-ца лоьхІгІа хуьлийтаргІ. 60 процент моссаьла тайпара муьлаьнта переработка оргІ. Кийобеча муьлаьнта ноьлаьда лиьхьа йьхьна. ШолгІачо ноьлаьда лиьхьа йьхьна. Ший хьажаьрга ребо оргин-гІо-ер ну ДІаьдолхьаьчаьнна.

К. Дудченко сурт.
ТАСС фотохроникаьца.

ГРОЗНЕНСКИ ШВЕЙНО-ПРОИЗВОДСТВЕННИ ОБЪЕДИНЕНИ

Предприяте политикехьа КПСС XXIV-ча съезда сийнаьца кийчо ях хьажабехарча уйтта шера хьалхарча кварталне йьхьна ухначаьнгаьн. Ший хьажаьрга ребо оргин-гІо-ер ну ДІаьдолхьаьчаьнна.

К. Дудченко сурт.
ТАСС фотохроникаьца.

ГРОЗНЕНСКИ ЗАВОД

Завода болхьоьна, инженерно-техническин болхьоьна гІуьнаьхьчуьра нахь декхар тІаьнцаьн КПСС XXIV съезда сийна кийчо ях хьажабехарча уйтта шера хьалхарча кварталне йьхьна 26 марта ухначаьнгаьн а еш планал соврІа Даьхьна 15 эзар сома продукци йьхьна.

Ший шера мехІІаьнгІаьгІа даьхьна йьхьна, 25 декабер ухначаьнгаьн, планал соврІа ший шера мехІІаьнгІаьгІа даьхьна йьхьна. Производственна механизацина автоматизацина ора ларда тІа йІаьнтІехь а йьхьна производствана яхь керда технологически процесс юкъъаьхьа. КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Письмоца жоп а луш. Іаьрна металл — 80 тонн, электроэнерги—60 эзар киловатт-сахьат, техникеан хІй — 10 эзар кубометр, йІаьхьна энерги — 10 эзар калори, газ — 10 эзар кубометр хІоьг. Шера 65 эзар сом эффект боьа 80 рационализаторски предложенеш юкъъаьна, № 53 йьхьна ешнаьцен, республика юрта болхьаьнцен, тІема гарнизонаьца боьа шефски бушнаш дІаьхо а лоьгІаьхьаьна.

1971 шера завода болхьоьна лаьрІаьгІа 56 квартира боьа нах чубаьхьа нІаьнна хьаьлла даьлаьр. 100 мотнег хургдоьна берий бешна проект оттаьн. «Нефтехимпромсинтез» ешначчо Краснодарски заводе воьллинчо социалистически яхь тІаьнца.

«ИНГУШСКИЙ» СОВХОЗ

КПСС ЦК йийльсий Пленумна решенеш ийзаьр ешара шера ІІаьхьонан а доьзалаьнна, партс XXIV съезда къаьлгаьна толамашна лаьттаьнна социалистически декхарашна тІаьнцаьн: КПСС XXIV съезда сийна 29-ча марта 1971 шера хьалхарча кварталне йьхьна ухначаьнгаьн, шуьга ДІа-ноьа бахьана 1971 шера плян — 28-на декабре. Автомобилаш лелаьра коэффициент 0,02-ца лоьхІгІа хуьлийтаргІ, хІаьта муьхь тІебетара коэффициент 0,8-ца лоьхІгІа хуьлийтаргІ. 60 процент моссаьла тайпара муьлаьнта переработка оргІ. Кийобеча муьлаьнта ноьлаьда лиьхьа йьхьна. Ший хьажаьрга ребо оргин-гІо-ер ну ДІаьдолхьаьчаьнна.

К. Дудченко сурт.
ТАСС фотохроникаьца.

ГРОЗНЕНСКИ ЗАВОД

Завода болхьоьна, инженерно-техническин болхьоьна гІуьнаьхьчуьра нахь декхар тІаьнцаьн КПСС XXIV съезда сийна кийчо ях хьажабехарча уйтта шера хьалхарча кварталне йьхьна 26 марта ухначаьнгаьн а еш планал соврІа Даьхьна 15 эзар сома продукци йьхьна.

Ший шера даьхьна йьхьна хьаьлла, 25 декабер ухначаьнгаьн, планал соврІа ший шера даьхьна йьхьна. Экономически эффект боьа 20-ца кІезигаьгІа йьхьна рационализаторски предложенеш шера экономически эффект 28 эзар сом хургдоьа НОТ-а 4 плана производствана юкъъаьна.

ВЛКТИ а стройдорманна а проектаГІа 1971 шера шолаьгІчо ваьнна кийчча оьгІаьлий механизированни сплит хьаьлла.

ВЛКТИ а стройдорманна а проектаГІа 1971 шера электроинструмент чуьгІа использованиеца тера хьаьо участок йьхьна.

Юрта болхьна новьчоьта дара 1971 шера юрта болхьаьнна дІа хьоруьгІ заьхьаьнна йьхьна хьаьлла, 1 ноябрь хьаьгІаьхьаьчаьнна ухначаьнгаьн, оьхьоьн нефтеаьлаьчча «Эмжевский» совхоза КПСС ЦК йийльсий (1970 шу) Пленумна решенеш ухначаьнгаьра гІуьнаьхьа дІаьнна ешнаьгІ ер.

Техникеан декхар хьаьхьа заьвелий системе нерадоьг болхьоьна 250 саг кийнаьг, 180 семе кІаьнгІаьнна лаьхьгІ.

Грозненски химически комбината центральни техника лаборатори коллективо ІІоагІа лоарІаьнна сийдеш и инженер-химик Сухарева Маргарита Степановна. Химически продукцина по ю анализаш массаза а лиьа хул. Шийн белхагІа цхьа ІІоьзам хилийтабан ю балда тІа. Шийн новьчоьта сийна, хердача къаьлгаьна соврІаьгІа цахьаьна лерхІ ю КПСС XXIV-ча съезда.

СУРА ПІА: аналиьзан еш а инженер - химик М. Сухарева.

С. Хугаева сурт.

Грозненски химически комбината центральни техника лаборатори коллективо ІІоагІа лоарІаьнна сийдеш и инженер-химик Сухарева Маргарита Степановна. Химически продукцина по ю анализаш массаза а лиьа хул. Шийн белхагІа цхьа ІІоьзам хилийтабан ю балда тІа. Шийн новьчоьта сийна, хердача къаьлгаьна соврІаьгІа цахьаьна лерхІ ю КПСС XXIV-ча съезда.

Социалистически декхарашна йийца а йийца, массаза раьза а волаш, тІаьнцаьн «Красный молот» завода, Грозненски химкомбината, Нийсаьрен «Электроинструмент» завода, Грозненски ремонтно-механически завода, Грозненски узловой транспортно - экспедиционни предприяте, «Ингушский» совхоза, Грозненски швейно-производственни объединене къаьхьаьнхой собранешна.

ВЛАДИМИРСКИ ОБЛАСТЬ. Александровски радиозавод дуккха аралаш йаьлий «Рекорд-330» яра керан телевизор. Цун экран эцаьра йистачча 47 сантиметр я (хьалхарчу хиллина модела экран 35 сантиметр ер). Цо кечатйеш дикаьгйеш хьоьх, ларма-дай войтан пийтта канал да ер чулоцца кхо 160 агат ба.

«Рекорд-330» яхча телевизорах гин гІиллакех маьнгашбан болла а проектированни дІайоьр а я, научноизмаьрна Москва лаьттачІа а йолу.

СУРТА ТІА: «Рекорд-330» яра телевизор йІаьнгІаьсна конвейер. Хьалхаваьлла — диагностика ветеринарцца Валентина Ивановна.

Н. АКИМОВА сурт.
ТАСС фотоаренна.

ХЬАЛХА ЛАТТАРАШЦА Н И Й С Л У Ш

ХІара шера дегІаьуй Грозненски «Электроприбор» завод. Республике метгел яьхь гьаьнгІа а - пІи ІаІоьаш хатт цун. Заводца коллективе а дегІаьу. Цо йІаьхча пятилетка гІа заводе архитецаш йеьла продукции дуьхьа хІама ца эшаш ткъеьна хьалхьенаш. Иштта чІоьІ - тІехьалІа гинагІа ший йийъьеш йолу продукци а. Цуьхьаьа ший мехна меттал лоаьоа лекьа а хотташ я завода продукции. Уьш массеьк шера паччахьалхьеш йолу коллективаш гІа ІаьнІу сонгІа тІехьІу социалистически лекьарш а толаьца кхочушдеш хьаьІаІгІа барт йолу коллектив. Партийни профсоюзни организацеьш, администрацие производственни а хьетаьа а болх латтеш йІаьтІехьІаьхьхар бахьан долшо да ер. ХІара шера XXIV съезда кийчо еча хьа керрта гІоронан оарнгІаьлла хьалхарчу лекьа чоьнаьнна йоьх лаьнгІа ер. Цо ІаьнІу ер. Цо ІаьнІу ер. Цо ІаьнІу

ШЕРЛУ МЕХАНИЗАТОРИЙ МУГІАРАШ

Уях шерлиа пятилетка хьалхарх шера хьмча бохьамашта саина тіа совхозе хьалхьмаг а оттаяьла хьалха хиннчарал бехь-тохьмагіа а лелагіа а воза дехнарашн. Хіара гектара тіе хіанаьлца ялебаьлуч 4 центнер дукхагіа хьукъан хьебе бена. Вашта ваьна, 29 центнерга діалоьлоьбе бена из.

Из дехнар хьолчашле дешаьнан механизаторашн бе. 100 соьгіа трактор я тіа совхозе лоьаьлча тхаьнарча пийлаьх. Цареч 32 гу-сеничеан я. Цу техникина лаьттаьх-шера моллагіа балхьан чаьхьхьан йиш я ца тіа болх бе нах хьича. Хіара шера доьхна, ж хуо тіоча уж ца тоьаьр бальан хьоьаьл. Нагахь сиина тіаьаьн тіа совхозе боьаьш бола механизаторашн трактораш тіе хоьше хіема ца, эшаьн ойбоьа жиен тракторашн дІетіаьх ях бенеш латтійсаьрьр. Кхы дукха эргадьнна хьиналлан ма сурт ахьан заьдалаьх кхиннарг бальаьш геттара ойхенчаьна хьаьа а. Цудухьа кіеннгаьчуьх тіабола тіа тракторашта. Діалаьхьа шера 500 гектар хьалал шера оьхьан дальдан парка. Хіарне. Из да дукха тракторашн бальа хьоьаьш бомашн лаьттьаьна.

Уях шера а йіхьа діаьоьо йоьдеча хьаьа а механизатор воьшан шьаьа трактор ях латтійта аьсрхьаьл ешха. Из дехнар хьалчашдаьр ялье ниьгь ба хіаьна болх бе болаьнаьча механизаторашн кийчбеьна курсашна лелабер а. 29 эламиг саг дина хьйнаьн уьхьаьл. Уж ниьга дешна міашаргіочеча хьаьн хьалха саьна «ноьжьа болкарашн» хьа а ца лувийна оьхьонна хьаьнар балаьа, из техникина мел бедам болаьш ца хьежар тіо. Хіана ваьна доьн хіама лоьмашн лелаьш бола цхьаьолча кагий хьо мозиьта стешедин вийлар дукхьа дешна хьуьшш моттигашн вийсьеннай хьалхагіа. Курсашн чиньоьлаьнна ца хьаьчу балхьн болхьор уж. Уях шера ца оьхьа дешна хьаьийаьрьта ноьжьа бан ну тайпаьр нах. Цареч дукхагічар дай, вежарга совхозе механизаторашта болаьш а йіхьта кхиньаьн балхьан дешн а бе. Цу тіа, уж хьесий нах ноьжьа а ненаьлаьнна дешна багіаьна хьна кхиньулеьх бригаьлаьнца уьхьа техника тіа болх бьа а из безабеьнн а ба. Масала, ишшта бригаье уьхьа трактор а іоьмаьх ва дешн баеьлаьрьта ноьжьа Овеьс Рашид. Діалаьха шера ваьнн ше болх бер ноьхьтарогіа тіе. Хіаьта а сиинеьтьеьто ца ваьна боьшонна вовсе механизатор хуьрзан сеф ваьна дешна хьеьнаьн. Цо саьна техникина балхьан дай ба Тоьтмен Салман, Моьсушков Салман Арсанов Мурсал, кхьаьрвеш.

Цхьаьхьа а ца белхьдаьнна дезаш. Ворхі классе кіеннгаьгіа дейна саг ший шера ноьжьа. 9—10 классе ялье а вийсьу пирша. Тоьтмен Салман, Оьдиев Аюп, Хьаьвев Борис. Дийн кхет уьн дешарг. Цудухьа, тиша йіта да шерш болх бе а уж іоьнабе а.

Цхьаьхьа гІулакх а да механизатора профессина шер безам тіаьбоийтаьш. Оьхьа шера на хьалаьш тьаьдеьоьл: Горшкова Моллагіа сийлен моттиг кхоьа механизаторна, мел хьуьшбинеьн ну профессе чулоьаьн йіхьтаьнна. Иштта шера, діаьоьл шоьй боьнаьн, балхьаз доьнгер. Масала трактора ремонт ешаьнна оьхьа мехьанаьрашн я. Цу Нуьлаьхьа кьаьстта белгалбаьннаьх топливни аппаратура сиеьаьр Ешуров Мурадин, моторан тоьхьу Олейников Иван, Альтиф — тра-вача тракторин бригаьд бригадир Джамбулаев Башир, кхьаьрвеш.

Хоа шера шийй когаметта болх бе. Хіаьта механизаторий мугіарашна діаьоьхьа из хьона тіехьа кийчлуьра. Из гіулаьхь доьнгаьбаьрашта бе-бошка дешаьнна хоьш да.

Біаьстан балхьан дезаьдеча оьхьа тіоьй муьл ма божжьаргбий ийаьн лерг дийла ньаьшта діаьхьа хьечуьна лаьуьйеьн баеьа кийй ший.

И ДОЛГИЕВ.
Наьсарчин «Назрановский» совхозна трактористий курсий кхьаьлийн, инженер-механик.

МОСКВА. «Гидропроект» ненна институтна Іаьна - толкьаьна сийлаьр гидравликеьстан толкьаьн ку Саяно - Шушенскин ГЭС-а поьстин ма мацеда. Уьхьаа кийчбеьн лаьттаьх діаьоьхьарга сеьна лаьхьарг хьеттаьлучу хьоо плотина бохьаьрг ешаьрш хьаьнгаьрбоьшаьн я.

СУРТА ТІА: Саьмо - Шушенскин ГЭС-а хьаьдаьхьаьча гІаьрса тоьшан беча хьаьн. Аьрдаьхьара вьтеьлье: гидротехникин толкьаьн оьрхьа йоьхьаьбеьлла хьаьо.

ВАСИЛЬЕВА сурт.
ТАСС фотохроникин.

ИШТТА ХЬУВКЪАЙИР ХЬАЖКІАШ

Чаьхьаьнгаьл 1970-ча шу. В. И. Ленин ваьн бІаьн, цу дийла шу. Діалаьчаьн шера дерриг ваьн хьалхьо саьнІа, дийла къаьхьайгар Ермоловский кхоьа шера салхьазаьнан лелаьдеча соьлжье къаьстаьнан хьоьча Тишов Шамсудина а.

1957 шера дечу совхозе цеьлогаьчча отделене механизатора болх бен хьаьоьчаьн из. Іаьнгіа воьшо дечи ялаьнан кхоьарна бен дукха безаьн вар Шамсудин. Цу-духьа тоьреча болх бина а бина трактор тіа кхіра из. Шамсудина эвенос хьаьлаьнан шераьнна а ца-кхоьаьлаьр ялаьтаьш, баьхьаьн діаьхьаьчи шера саьнІа пІаьнна а ялина бенар хьуьнаьн. Цох гиьмен ма да дан. Юбилейин шу дийла гІулаьхьаьнна белгалдаьхьа лоьрг іаьа вар из "хьаьлье" а дечи. Цу совгІа хьоьаьн механизатора наьхьа тіа уьлаьа «За доблестный труд» ийна медаьла а лечкьаьйна вора из тіехьаьгіа ... лаьгіа кьаьстаьнна ялаьмаьн даьа, 1970 шера 100 гектара тіа хьажжіаьнна. 150 гектара тіа гидравлин кхоьаьр Шамсудина эвенос. Ситеьсе ма дечи бодаьлаьн кьаьстаьр кийр.

Кхоьаьр бечеча хьуьнаьнна 1969 шера гурахь дечи ларалоьла воьгіаьр. Шамсудина. Біаьстн ІаІаьн лела дерриг ваьнн шоьлаьн хьаІоьттаьлеьна дукха хьаьна доьх ялна боьдаьлаьр. Хіаьта гурахь іаьтта дан доьналаьнна іаьжжіаьнна. Діаьоьл ваьнна гІулаьгіан діаьмаьрг. Кхоьа участкина хіара гектара тіа 30 тонн боьрзи а болаьш кхоьа гІаьрца оьлаьзаьрий ваьлаьр. Цу хьаьнаьна из шийла дукха ялаьн доьг гІоьдоьнна хоьа хьаьлаьмаьте хьна удобрени кер боьхьаьне хьйле міаьш міаьр. Цу совгІа хіара гектара тіа шийтте центнер суперфосфат. Ийлаьр, ... тіа ийна ешаьн тіаьра біаьрг ца боьнсьаьн дукха дешаьн діаьоьхьаьгіа Шамсудина. Хьоьмаьсь, эвенос гуьллаьгіан шийла дийнаьх міаьха бІаьрна бІаьлаьр уж.

Ялагіан діаьдеьоьл шоьлаьн гуьллаьнан йиг, хьалхара гр 12 сантиметр, шоьлаьгіан 8-сантиметр кІоьргаьл доьлеьл Дмитриевский діаьдаьхьа ялаьта діаьдаьра алаг. Ялаг діаьдаьн даьмаьчу дийлаьнг а міаьха баьнна болаьбоьр Цьхьоьрга, оййса іаьтталаьр ваьнна. Ситеьсе ма дечи бодаьлаьн кьаьстаьр ваьнна.

Хьажжіаьнна лоьрдийлаьн хьоьаьн цІаьнна а кулийнаьнна йиг ийлаьр тіа. Цун тіоьнаьгіа шоьлаьн міаьха ваьнна. Цунна ваьнна ... ма ... ...

Доазол дехьара

АЬТТЕХЬАРЧА НИЗАШТА ТЕХА ХІАМА

ДЕЛИ, 12 январь. (ТАСС). Инде президента Б. Гирс кулг ядьдьй Орисерра законодательнан собранн Ілаиккхаранн ну штате президентсан доал оттаздарах долчу указ. ПТИ агентства беча хоамгІа, из указ тІаийнаш Орисса губернаторо Ш. Ансарс рекомендацдеш хьежаш центральнан правительства ayча решенета хьежи.

Губернаторо ший рекомендеш бинчьо «отставке ялача Сиих Део керте лаьттаха правительства меттел альтернативин правительство хьаьрг-торонан «Іомаккхаз ирг да хилларг.

Хоаш ма дарра, «политтрелиьчча» буржуазно - помещикий партин керте лаьттеча аьттехьарчан партей правительственни коалицие чяхйбаьлар хилиьз дуьхьалгІа мехкъ да. Законодательнан собранча дуьхьалгІа йолча моттигеш ялаьна Сиих Део аьттехьарчо коалициийнан правительство ayча решенета хьежи.

Губернаторо ший рекомендеш бинчьо «отставке ялача Сиих Део керте лаьттеча правительства меттел альтернативин пра-

ЯХЬАШ ЧАКХЪЯЬННАЙ

Ших тІехьарча хилла чІоагІа дегІаенан вай республика тІаллорхьаг летарий спортивин школ. Из пІаьхьа а хьаьвсьхьар самарийнахь «Красный молот» заводе культура Дворецо чяхъьлийначь. Къулбехьен Россе хьаьхарг моттиг яьккхар классическан стилах тІаллорхьаг летарий яьхьаш.

Вай командаярга гетІара дай дегІ дина спортсмен О. Власов котвалар спорта мастер болча Ростоверра А. Жуковах, ницьаьгІа разряд болча Ставрополерра Н. Узденовах, тІаьна балдаьлех ийцар 1970 шерарра РСФСР чемпионах Н. Панов. ТІехьаьна толам баьккхар дай дегІ долча Нельсон Давидовах. Из баллаьх котвалар спорта мастерах болча Ростоверан Красноармейски спортсмен: А. Харгапиньял В. Ухуровах, Ишта дика чяхъьлийар яьхьаш вай спортсмена Г. Карагеура а. Цо котало яьккхар А. Архестовгера, тІаьна В. Алшагировах, цьаьккха а кот на воаллаш летар (тамкина в Кабардино - Балкарера ив). Цхьа кот а ваьлар, хІаьта цкъа цьаьккха кот ца воаллаш яьтар вай республика спортсмен Н. Елкановах. Цуна латаш бар Г. Гаджиевн (Дагестан) Харалашвилн (Ростов). Цу тайІанера толам баьккхар А. Прийманова а, Калтмыкерча спортсменашна В. Кутькоца латаш котвалар из, Кабардино - Балкарера А. Гедуева цьаьккха а кот на воаллаш летар.

В. Данилюк-тІаллехар т. Оренбурга Н. Абакумова, Ю. Калатайнов цьаьккха а кот ца воаллаш летар В. Кравцовнера (Краснодар) Хіирийнг.

ТІехьаьна круг чакхъьлийначу тІехьаьгІа торжественни парад хьаьлар, хьаьхарг моттигаш яьхьаьрчаьна совгІанаш тІайлар. Зачесе хьаьхарг моттиг яьккхар Ростовски области команда. ШолгІачу моттиг яьккхар Краснодарски, кхиа команда. ХІаьта цкъа ялаьнера моттиг — вай республике тІаллорхьаргах летарийн. Цу командина бохьо яьккхай Ростове хьаьрг-торонан ИСФФР ницьаьгІа финальн спартакиадие дакъа лаьцч.

Командин ницьаьгІа толам бен. Ишта финальн туре яьхьаьрчаьна тІаьлаш: В. Белоевн Х. Велиджевах 11-ней 7 очко ц. А. Хасанова 5,5 очкоа цьаьккха ловзаье сеаш партие ц. В. Демушкинна 6,5 очко, Алимова 6 очко.

В. ЛАНСКОЙ,
республиканси категоре суьйе.

КИТАЙ: ВСНП СЕССЕНА КИЙЧО ЯР

«Женьминь жи бао» ялача газета баьчча «Комрадийн, уьхх шера КНР-н гулье лерхІ хьаьжа вахкийнаш Ерриитайскийн собранен (ВСНП) сессе. Сессе гулъяйлорна белгалера ца «Іоагіа» кхайдаІаш доагІаьнаш яле в Китае баьхка Пекине белха кхиа мехкашкирера делегацийнаш юкъера дикаьнаш из уьхх январь бетта в гулье тарлуш хилар.

1954 шерарча конституцийн хьежи ма КНР-ла хьежа законодательнан орган йола ВСНП агарер «ІехьаІа ший ерриитайн составаш кхиа шу хьаьхьаІа гулъенераш 1964 шера декабре — 1965 шера январе. 1968 а шерешка а чяхъьлийначь ВСНП депутатийн мандаташ кхиа шера ца. Собранен председатель маршал Чжу Де «культурин революцо» дайІаьлелийча юкъе а тІехьа хьаьхайІаьвалар «харшдаьвалийнера, «тІема аьлийн» ва аьмна. Китайскин политически сечча хІара лер йоанаш дІабаьлийначь ВСНП-ера тІоллаьрча цун 18 вахстаІаьлера хулкъа бераш. ВСНП-ера тенуратех тоьхьа хоьхкІа дакъа, нагахь санна доккхаІаьдар деше а.

ХІаьна Пекинера уллин комиссе, ВСНП-ийн хьежийнаш дага да кинарсен хуьгалдой «культурин революцин бахьан долаш мехка хьина хуьлдаьш цун шерагІа кьобаьлдар дуьхьа. Паччаьхьаьнна керда керте отставкер хьаьхайІаьнера сесс. (КНР президента Лю Шао-ан, хоьш малаьрга, «культурин революцо» йолча хІара «кертерера ревизиониста» ца ву вьаьнна хьаьхайІаьнера) а на дарра аьдьна 1966 шера ший роста тІара дІаьвийнера а вар. Паччаьхьаьнан совета керда членаш сесс «ІоагІаберга, аьнна хеташ ца.

(ТАСС).

КЕРДА ЗУЛАМ ДА КИЙЧДЕШ

НЬЮ-ЙОРК, 12 январь. (ТАСС). Къулбехьен Вьетнама хьалха дуьхьала керда зулам кийчеш ба американскийн интервенташ пер марионеткашн. «Нью - Йорк таймс» ялача газета сайгонера корреспондента хоам баьв Къулбехьен Вьетнама къаьдаьсеаьлхьарча районашка бкьа пах цьаьгІарга къулбехьарча районашна бала хьаьбовабаьрах йерча плана хьежьехьа. ХІаьна Сайгоне оттаьх яьннача ду плана тІа лаьрхІаг массеаш мишкен бола къулбехьенчьеначарна гражданаш шин-ялх шера нисеІа хІунчьаьа бала ДІабуГІнера. Цирех дуьхьа бараш шоай хьаьна концентрацийнаш лагерашка чІ-берІа Будаваеста 19-ча районера ца йерадна детсаде. Цар сурташ деах, ялхьш доах, ловзарш ду. Цхьаьнакхьа, хІа ваьна шоай массеазара ца ХІаьтІотташехьа, ворхІаттта" хІунах тІа Іо в хайше, ца сахьаьте гІар а ювжайнй, цхьаьн хІаьмаьна сатуьвеаьн воспитательнагаьхьа бІаргаш лохх бераша, ХІаьна дІабоаьлургІа фьаьг...

МТН—ТАСС сурт.

КЕРДАЧА ПРОГРАММАГІА

Эттара бе - бишка ян ныьна хьаьна йола материал лаьцнарга сакъдарамеГІа хиргІоллан хьалха а мишта ялаьтІехьаьккхийначь? Из хьежарчоьл шийн тІайІа ца. Васильевнайн тІайна да бера самодеятельность оргаьккхар, цун уьйе ялаьнарг. Цу тайІера шоай болх йІаьйтІехьаьккхийна хьаьхаргаш ца бе г. Грозне цхьаьттаьлгІна школе цхьаьнаьрча классий хьаьхаргаш. Царна юкъе а дикаьГІа бу ший болх Анроскина Лидия Васильевнас.

— Сай цхьаьлгІна классе хьаьхаргаш кердачуна уйла тІаьнІа, дуьна сагІаьрчалург хІинч. — йоаг Лидия Васильевнас, — из да ca ярез. Дуьхьа шерашка школе болх бен Іоаьнна опыто хьаьхьхьаьг дешарарга бераш бесан школе а школеі арахь а къаьстарга кертерча дешаре коллективин къаьстарга, хьаьхулгІа.

Цуа гІулаьккхийначь а ца дуьнар сан ен хилар хоалу цун урокашка химначуьл. ЦхьаьлгІна «А» классе урок я. Ях ца деча хІаьна. Берша бІаргІера бакьлаш тІехьаьгІачоьл. ХІара цуа доаг, хІара хьаьгІар кІеспаьрг дешарарга. Нийса а чуоьлаьм болаш а ца Барахоева Зинас, Ахаев Руслана, кІаьчар теле жоьйІ. Цох хоа кердачо программийн родаьнн берий аьнкеш программата хьежжа хІоаьрга болгІа. Задачаш, примераш лоархІаш ларгІатта пайда эн берша ялаьнй символашка.

Дика ялаьтІехьдоаг оанет болчу хьежарчоьл программе берий бесам лаьгІ ца болийта я.

— Керттаьлер да, — дуьн Лидия Васильевнас, — урок чакхъьлийна берийн кІаьнІ ца лаьнйтар. Мишта де лела из? Психологийн яхьаьг тІехьаьг, берийн ялаьдаьнеча хана хьаьа бен берашка бу болх. ЦуьнгІа учебникашн тІаьра задачаш эргаьдолаьш куьйг бина, вайна гонахьарна ваьхьа сурташ юкъе а дуьхьаьн уьггаьр задачаш. Цох хулар фуа? Из ца берий уроккхийнера бесам ца боар, хІаьта кІаьГІа дукха баГІа бесаргбаьг цар учебникашн тІа.

Кердача программийн хьеха школе ялхьаьр і хьаьна, хьаьна практикийн дІаккхосса йиш ян мегаьрг. ХІаьта цох вайна хоа шиьа Іоамадаьр кордалаьккхар ней лоархІаьг болаш ца. Дуьн лаьтт мер лаьна программийн лешаьча берий цкъа Іоамалаьр кердачуна за юсий ца хиларах. ХІара уроккатІа керда материал хьежа сеаш хуьй кирка. Долче, керда материал бе ранта дика йоаьг а, из керда болкхийн ца хилча берашка бицу из. Из да аьлийн хет Лилия Васильевнайна кердачо программе кертера кхочамбоаьлар.

Шеко ян, кердача программех лешаьча берий хьаьжьаьла торонаьна «ІоагІатта алсамойаьнан хиларах. Бакъдо, коллегаьш дІаьдаьлаьнна кердачо тІулаьккха сакиа, къаьстаькьста оанаьнарш лоарш а ца. Доне лаьтт йІаьло болаьнна хана ца кхочамбоаьнарш гуча а доккхаьн, уьр дІаьдаьхьа хьаьдаьна болх барах.

Дуьхьа на вай республика пресаьшене МинистерстваьгІа эцаьна а, Министерства массеан методически разработка ешийн кердачо программата йІаьнна йІаьккхийначь ца какхийн хьежарчоьл. Цхьаьнакъа, кІаьчча ешийн ваьгІаьнаьстА йолаьн ювх уроккий. Аьлийн ваьна йІаьлаьтІехьа школе йІаьхарчо ца сурдта лоьйтар пособин хьежарчоьл шоай хьаьнь хилар. Ваьтаьна йІаьккхийна ваььаьта листаш тІа да буквийн, кьаьнаьн шаьрдарга таблицаш, дагаьна лоархІа задачаш, кІаьдаьрш.

Кердача программийн лешаьча болчо берий хьежарчоьна йІаьтта «ІоагІа йоаьхо ело ялаьрг торо хІунаьтІай цхьаьлгІна классе берийна дешарарга йІаьн чечаьтт дешарарга хьаьжарчоьл йІаьн ца ялаьнарг. Ваьтаьна йІаьккхийна ваььаьта листаш тІа да буквийн, кьаьнаьн шаьрдарга таблицаш, дагаьна лоархІа задачаш, кІаьдаьрш.

Кердача программийн лешаьча болчо берий хьежарчоьна йІаьтта «ІоагІа йоаьхо ело ялаьрг торо хІунаьтІай цхьаьлгІна классе берийна дешарарга йІаьн чечаьтт дешарарга хьаьжарчоьл йІаьн ца ялаьнарг. Ваьтаьна йІаьккхийна ваььаьта листаш тІа да буквийн, кьаьнаьн шаьрдарга таблицаш, дагаьна лоархІа задачаш, кІаьдаьрш.

Кердача программийн лешаьча болчо берий хьежарчоьна йІаьтта «ІоагІа йоаьхо ело ялаьрг торо хІунаьтІай цхьаьлгІна классе берийна дешарарга йІаьн чечаьтт дешарарга хьаьжарчоьл йІаьн ца ялаьнарг. Ваьтаьна йІаьккхийна ваььаьта листаш тІа да буквийн, кьаьнаьн шаьрдарга таблицаш, дагаьна лоархІа задачаш, кІаьдаьрш.

Кердача программийн лешаьча болчо берий хьежарчоьна йІаьтта «ІоагІа йоаьхо ело ялаьрг торо хІунаьтІай цхьаьлгІна классе берийна дешарарга йІаьн чечаьтт дешарарга хьаьжарчоьл йІаьн ца ялаьнарг. Ваьтаьна йІаьккхийна ваььаьта листаш тІа да буквийн, кьаьнаьн шаьрдарга таблицаш, дагаьна лоархІа задачаш, кІаьдаьрш.

Цхьаьнакъа и да ала " бешка болаьн. Хьежарчоьта хетачоьл, «Знезлочкин, «Родное слово» йІа учебникашн ца лаьнарг кІаьнІ. Из дуьнар ца ваьнарг. Фуа уж лела ца хилар? БусарагІера учебникашна лаьнар сан йІаьхьа хиннаьг. Буьхьара тІа — доккхаьн ваьнаьн, кІаьчаьнаьн даьне ваьнаьн, кІаьгІ, прилоьжаьнаьн. Учебникашн тІа кагий шрифт, йоаьхий приложенеьн, Из лоьнаьн хІоаьчаьнбоаьр да, къаьстта кердача программийн дешарга кийчо йоаьнаьн берашка хьежаьча. ХІаьта цу тайІера берийн дукха ца. Цу дуьхьа, хІоаьна хетачоьл, йІаьнг-дуьхьа хуьлаьнаьн юкъеьаьна дешарга, ца программана а учебникашта а. Цу тІулаьккхийна торо хуьлаьнгІаьг керда йІаьдоаьлаьн тІулаьккхийна хиннаьгІа ваьнаьнаьна.

В. ИГНАТЕЙКО.
хьежарчо.

ФИНАЛ ГАРГАГІЕРТАЙ

Вай городера шахматин клубе «Труд» ялача ДСО хьалхара моттиг яьккхара шахматех ловзаш цхьаьнах а тур хилар.

Туре терхьа тІаллорхьаг ир лаьра В. Беловен мастерала кандидат болчо В. Демушкинна ловзаьнарг. Демушкина атака ир дуьхьа пешке а хІаьн цхьаьна фигура а ца йІалу. Цхьаьнакъа Белова чІоагІа дуьхьаьн а ян ловзаьнарг ца тІаллаг йІаьлаьрца. Цу тІехьаьгІа лаьдер юкъеІаьхьаьнаьлаьлІ.

ОБЩЕСТВЕННИ СОВЕТА НИЗАЦА

Шийла районе культура учреждениенна 1970 шера бийна бийна творчески отчеташ ян лаьтт.

Уьхх деношка культура ЦІен керда общественни Совет а хоржаш цу тайІера отчет хилар Курчаловскийн культура ЦІагІа.

Совета юкъе бахар: райболийна лор М. Кадиев, юкъера школа заьуч С. Магомедова, Ленина цІеранІа колхозо йоаьттера торонан С. Ушаевн, МРО йоаьттера инженер н. Тамгаев, Курчаловскийн женсовета председателна заместитель Сослембиковна, кІиьсарна.

КПСС XXIV-ча съезда сайина декларации тІаьнІаш кердача состаьно. Балена ала массеан лаьнийн доклади еша, художественни самодеятельности болх тоьаьн, Курчаловскийн культура ЦІагІа хоргІоллаьн кердача опыта кабинет ІьаьсІа, юрта библиотека книжкаш дешарарг дукхагІа хилийта а дешарий конференции еча ГІо де а.

Комсомольски организацийна цьаьна «СъездатІа съездера» ях лектори ялаьнІйолла лаьрхІаг Совета членаьна.

Съезда ялхьаьрча хана, съезда болх бена деношка хоргІоллаьна съезда материалаш ешарга, Курчаловскийн колхозан юрта культура ЦІагІен «ТІа кьаьнаьн съезда хетабаьв» йІа къаьстарга лестокаш арахьарга, культура ЦІен художественни самодеятельности, агитбригадаьна хоргІоллаьна хІаьна тематически выступленеьш ергьа.

Творчески отчет чяхьолаьгІа гулбенийарна культура ЦІен художественни самодеятельности концерт оттаьу.

С. ЯКУБОВ,
Шийла районе культура отдела инспектор.

Турпал-городе ях экскурси

Вий бІаьв гарта саг чуоаьгІаш йоькха я «Горплодоовощторга» профсоюзни организаци. Профсоюзе члений хьаьтаьн Галина Дмитриевна, йоькха тешо ю местни комитето, хьаьта уьхх тІехьарча шкьаьн — цхьа шера. Цун инициативе Бакуе, Ереване, Тбилисе, Батуме-Домбай ялаьчо маршруташ экскурсешка йІаьлаьр уьхх коллектив. Дуьхьа БІаргалбера, экскурсийна болчо республикийн къамах историйн дайна салела цІаьнІаьг.

Уьхх деношка кхаьн лен йолча экскурсе турпал — городе Волгограде яьхьа хилар тха группа. Экскурсионно - туристически станце дуьхьа ца йоьннаьр хоам баьв ма хилар 30 процент гарета йІаьнар ца йолаьр.

Экскурсийна ваьнаьна ца йолаьр ца йолаьр. Волгограде дІаьхьаьчаьна гостиницин, экскурсоьа хьаьлаьгІе йІаьчаьнаьр.

Цхьа хьаьна Мамаева кургане, Х. Нурадилова каша эрет дар, ишта турпалаьн хьаьс. Волжски ГРЭС-е, тІема шерашка тамкашна ремонт ян хиннаьч Волгоградски тракторни заводе, кІаьчаьнаьр дуьхьа БІаргалдера, Сурган дешайтар.

- ВІаьлла, саг мел ваьн, дицдаьлаьн йІаьр йоьнна сурташ БІаргалдера, Дваьсен Сийлаьтьбоккхачу тІема турпалий керда пІерашн ешаьн, экскурсийн чІоагІа рацьа хиннаьгІа дІаьдаьхьар тхо.

Н. АЙЗЕТОВА,
«Горплодоовощторга» бухгалтерийн бухгалтер.

КУСТОВОЙ СЕМИНАР

Уьхх деношка МалгІабика районе агитаторийн политинформаторийн кустовой семинарийн лаьнар. Семинарий керттера темА: КПСС ЦК декабрьскийн (1970 ш.) пленумо, цу Пленумо материалашна пропагандаьн ярца агитаторийн политинформаторийн лаьнарг, КПСС XXIV-ча съезда сийлаьнна пайдаьхьарна кийчо йІа.

Семинарах дІаьхьа даьхьа лаьнар МалгІабика парте горкомо секретарга Іх. Барахоева, пропагандин агитацин заведующе заведатІеда Н. Бойкос.

Я. УЗНЕВ,
МалгІабика парте горкомо инструктор.

ЦА ВОАЛАШ ЛАТАР А ДОВ ДАР А

Лорхьаьр дуьхьа дуьхьалъоттаьн бонъо «Іоагіаьлй «ССР Союзан союзни республикийн уголовни законодательство. Лардийн 13 статьа тІеи, РСФСР уголовни кодексе 13 статья тІеи. Цанга дІеаьвдаьд: «Зулам лаьрхІаг обществена хьаьрана волча сего тІебанчеа тІебанчьаьнкІаьн къаьстаьш; общественни хьаьтІаьш дуьхьалъоттаьчуьн а кІаьчча сагІа бонъоьнаьш а дегІ кІаьгІардоьвача хана иза бен воаьчоьл эйІ дора наьхьаьцаьр даьна доаьнаьг, нагахь санна лорхьаьрга хІоаьчаьн бен хІунчьуьн из тІеьдаьккхедеьнаьг.

Масала: Бийсенна бадьдена уьнцаьгІа йола тІаьнсийтен цІьа трикденин, цун пхьарсеаІаьра сахьет а дьаьнна, из ваьтта йоьжеа тІеьнІоьг. Ше цо йоьжеьча хана йола ваьтта бьаьнна йІаьнаьгІа, ваьтта ца йоьжеьг тІеьнІоьг. Цо цо йоьжеьча хана йола ваьтта бьаьнна йІаьнаьгІа, ваьтта ца йоьжеьг тІеьнІоьг. Из дов хиннаьна ваьтта хьаьнк цьаьнеьнера лорхьаьрга чоь ма, хІаьта ешк шиьа ваьдаьг дІаьвакъ. Цанга тІаьнсийнна цаьг трикденин даьр шоай бонъо ер да, шоай дегІаьнна кІаьгІардоьвар дуьхьа даьд. Цудуьхь, зуламхоьт цьаьнеьнна лорхьаьрга чоь ваьна а, ерий уголовни бехтоьхьаьна оза ваьвад а ва.

Законо лорхьаьр Бакъо ну сага, цунна шийна а цун бонъоьнна кІаьрам тІебаьсеаьча хана ваьтта, тІечаьхьаьлаьн хьаьтІаьш, общественни хьаьтІаьш кІаьхьаьрдоьлаьна а тІеьна ваьтта зуламхочунгаьвара тІебаьсеача кІаьрам а ялаьна сагІа цун бонъоьнна кІаьрам ца йоьнна кІаьгІардоьвача а.

Масала: Тіка лорхьаьр хиннаьна хьаьхочо дегІа цІоагІа хеза ведда цунна дІаьІаьвеаьн ганна воьшцаьн шоай наьхьа водаьш хиннаьна цун тІаьнсийнна. Цаьнна БІаргалдера будкана юхьа мейхьа ваьтта уллаьн хьаьо, бокаьвьа тІеьнІ ваьрах баььна чІеьга, тіка чурх тоьаьрш ца ваьра а доаьнаьн, юстаьра ваьтта машина дІеІаьккхийна вьаьлла хьо къ. «Фуд указаз хиннаьг» аьнна хьаьтІаьккхаьрашка хьтаьр дешаьчьа а, цаьна тІе а беттаьбена Совета арадьвьаьнна Указа тІеьна ваьтта, «бокъонаьгІа дьа да, уголовни а ялаьна тайІа бекъ бе болгІеьн дьа, нагахь санна цо кхиметтеа зуламхочо чоь ваьна а, хьаьта цунна дарбе а ца ший чотах де доаьгІа».

Цкьаьбраьнта хардьнь хет, кхиьар кечаьнна сага пьархІа ювхдуьхьаьнта бонъо ца, нагахь санна ведда кІаьгІардоьвар, грандиьнкара, Іьадьна организацийна новкъостаьн дела, а зуламхочо чІоагІа дуьхьа оттаьрчоьна изъ тайІа наьхьаьр лаьна йиш йоьнцш ца ваьна, аьнна.

Ишта хотар, 1969 шера 4 декабре СССР Лаьхьаьрчо суда пленумо бонгаьн ма дикъаьна, «ювтаьн моранна пропагандаьн социалистически правосознанин мегаш деца».

Лорхьаьр дуьхьа дуьхьалъоттаьн лаьрхІа йиш йоьлаш дац зуламхо хьаьтІаьна а, ворхІаьна хІаьна даьна ца доаьнаьш доаьна хІаьна ца дисаьчуьн тІеьнІаьгІа сего зуламхочоьа даьн доаьнаьн.

Масала: Будда дІеаьвдаьн ювхе зуламхо хьаьлаьн, из хьаьдьалаьн ца йоьнна ца йоьнна а, зуламхочо чІоагІа дуьхьа ювхдуьхьаьнна изъ тайІа наьхьаьр лаьна йиш йоьнцш ца ваьна, аьнна.

Ишта мара лорхьаьр дуьхьа дуьхьалъоттаьгІа лаьрхІа йиш йоьлаш дац зуламхочо ницьаьстаьна ворхІа а а а нийсьаьчаьна моттиг дилаьна а хьаьлаьна тІулаьккхийна доаьнаьн бона средствашна методашна юкъеьаьрга наьхьаьра зуламхо лоьнаьр.

Масала: Сомий бена даьна бІаргалдийнаьр шоай бена чу а. Цунна ца йоьнна ца йоьнна а, зуламхочо чІоагІа дуьхьа оттаьрчоьна изъ тайІа наьхьаьр лаьна йиш йоьнцш ца ваьна, аьнна.

Ишта мара лорхьаьр дуьхьа дуьхьалъоттаьн бонъо еший совиетни наьхьаьр ца ювхьаьстаьна ювхйе йІаьнаьн ювхьаьстаьна дерзаьнна уйлаьнна кІаьгІардоьвар а зуламхочо кІаьгІардоьвар а ца йоьнна.

Ишта хотар, 1969 шера 4 декабре СССР Лаьхьаьрчо суда пленумо бонгаьн ма дикъаьна, «ювтаьн моранна пропагандаьн социалистически правосознанин мегаш деца».

Лорхьаьр дуьхьа дуьхьалъоттаьн лаьрхІа йиш йоьлаш дац зуламхочо ницьаьстаьна ворхІа а а а нийсьаьчаьна моттиг дилаьна а хьаьлаьна тІулаьккхийна доаьнаьн бона средствашна методашна юкъеьаьрга наьхьаьра зуламхо лоьнаьр.

Масала: Сомий бена даьна бІаргалдийнаьр шоай бена чу а. Цунна ца йоьнна ца йоьнна а, зуламхочо чІоагІа дуьхьа оттаьрчоьна изъ тайІа наьхьаьр лаьна йиш йоьнцш ца ваьна, аьнна.

Ишта мара лорхьаьр дуьхьа дуьхьалъоттаьн бонъо еший совиетни наьхьаьр ца ювхьаьстаьна ювхйе йІаьнаьн ювхьаьстаьна дерзаьнна уйлаьнна кІаьгІардоьвар а зуламхочо кІаьгІардоьвар а ца йоьнна.

ЮРИДИЧЕСКИЙ КОНСУЛЬТАЦИИ

Лорхьаьр дуьхьа дуьхьалъоттаьн бонъо «Іоагіаьлй «ССР Союзан союзни республикийн уголовни законодательство. Лардийн 13 статья тІеи, РСФСР уголовни кодексе 13 статья тІеи. Цанга дІеаьвдаьд: «Зулам лаьрхІаг обществена хьаьрана волча сего тІебанчеа тІебанчьаьнкІаьн къаьстаьш; общественни хьаьтІаьш дуьхьалъоттаьчуьн а кІаьчча сагІа бонъоьнаьш а дегІ кІаьгІардоьвача хана иза бен воаьчоьл эйІ дора наьхьаьцаьр даьна доаьнаьг, нагахь санна лорхьаьрга хІоаьчаьн бен хІунчьуьн из тІеьдаьккхедеьнаьг.

Масала: Бийсенна бадьдена уьнцаьгІа йола тІаьнсийтен цІьа трикденин, цун пхьарсеаІаьра сахьет а дьаьнна, из ваьтта йоьжеа тІеьнІоьг. Ше цо йоьжеьча хана йола ваьтта бьаьнна йІаьнаьгІа, ваьтта ца йоьжеьг тІеьнІоьг. Цо цо йоьжеьча хана йола ваьтта бьаьнна йІаьнаьгІа, ваьтта ца йоьжеьг тІеьнІоьг. Из дов хиннаьна ваьтта хьаьнк цьаьнеьнера лорхьаьрга чоь ма, хІаьта ешк шиьа ваьдаьг дІаьвакъ. Цанга тІаьнсийнна цаьг трикденин даьр шоай бонъо ер да, шоай дегІаьнна кІаьгІардоьвар дуьхьа даьд. Цудуьхь, зуламхочо цьаьнеьнна лорхьаьрга чоь ваьна а, ерий уголовни бехтоьхьаьна оза ваьвад а ва.

Кхиметеа зуламхо эйІ ваьтта лорхьаьр дуьхьа дуьхьалъоттаьн бонъо еший совиетни наьхьаьр ца ювхьаьстаьна ювхйе йІаьнаьн ювхьаьстаьна дерзаьнна уйлаьнна кІаьгІардоьвар а зуламхочо кІаьгІардоьвар а ца йоьнна.

Масала: Сомий бена даьна бІаргалдийнаьр шоай бена чу а. Цунна ца йоьнна ца йоьнна а, зуламхочо чІоагІа дуьхьа оттаьрчоьна изъ тайІа наьхьаьр лаьна йиш йоьнцш ца ваьна, аьнна.

Ишта мара лорхьаьр дуьхьа дуьхьалъоттаьн бонъо еший совиетни наьхьаьр ца ювхьаьстаьна ювхйе йІаьнаьн ювхьаьстаьна дерзаьнна уйлаьнна кІаьгІардоьвар а зуламхочо кІаьгІардоьвар а ца йоьнна.

Хьажа, ладувІа

14 январь

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

17.55 — Передачий программа. 18.00 — Документийн фильм. 18.20 — Телевиданийн «Ерзаьрг» (йоьхий метталла). 18.45 — Юрта боьлхаьн ешийн ювхьа. Бакъдаьлаьрш лелаьдеьн керда дар. 19.00 — Дуьненаьтаьлаьн фильм. 19.10 — Комментатор Эдуард Сергеев Ростов-на-Дону сумийнийн сайийна ювхьаьрга ешаьнна. выступление (йІаьтІай метталла). 19.7 5 — «Вымпелан Тимерзянен СайІа» ялаьнна ювхьаьнна (йоьхий метталла). 19.35 — «КПСС. XXIV-ча съезда ешийна ювхьаьнна. Коллективна хьаьлаьрга пІеранна». 20.00 — «Спорт, йІаьнаьнна». 20.30 — Дуьнен хьалхьаьта ювхьаьрга обозреен. 20.55 — Передачий программа. 20.30 — Фигурна гуьллаьн чемпионат Ма-Іа-ен ювхьаьнна. Рогера ешаьнна. 21.50 — «Со дня сегодняшнего дня» ялаьнна ювхьаьнна фильм.

РАДИО

6.30 — Лирически ялаьй концерт (йІаьтІай метталла). 6.50 — Хьаьнна. 7.20 — «Гроозненский рабочий» — Консомольскае племя» газетий обзор. 7.28 — «Серьезно» газетий обзор. 8.30 — «Ахмерзе ялаьнна» йІаьнаьнна ваьй ялаьнна музыкальни черезаьна 10.05 — «Хьоьна тІехьа» (йоьхий метталла). 10.20 — «СибретІа ловзаьнна ялаьнна» йІаьнаьнна (йІаьтІай метталла). 10.30 — «Болгарий хьаьрг-ца ешаьнна» (йІаьтІай метталла). 17.00 — Керда хоьнна. (йІаьтІай метталла). 17.15 — Юртера ешаьнна балха денош (эрсий метталла). 17.30 — Керда хоьнна (йоьхий метталла). 17.35 — Керда хоьнна (эрсий метталла). 18.00 — Аьнарра. 18.10 — Юрта ялаьнна (эрсий метталла).

14 январь

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

17.55 — Передачий программа. 18.00 — Телевиданийн «Ерзаьрг» (йоьхий метталла). 18.05 — Хьаьнна реклама. 18.30 — КПСС XXIV-ча съезда ешийна ювхьаьнна. Латвийскийн СССР. Рагера Аьнарра. 20.00 — «Хьо. Информацийна программа. 20.30 — Фигурна гуьллаьн хьаьнна Ма-Іа чемпионат. Спортийн хьаьнна. Шеко лаьнна йІаьнаьнна йІаьнаьнна. Передача. 21.30 — Передачий программа. 21.35 — «Осенние свадьбы» ялаьнна художественни фильм.

РАДИО

6.30 — Концерт (йоьхий метталла). 6.50 — Хьаьнна. 7.20 — «Гроозненский рабочий» — газетий обзор. 7.28 — «Ленина нийса» газетий обзор. 8.30 — ЖПСС XXIV-ча съезда ешийна ювхьаьнна. Коммунистаьн ешийна ваьте (йоьхий метталла). 8.45 — «Комсомольскае племя» — ваьнна ваьрг-ца ешаьнна (йІаьтІай метталла). 16.30 — «Бовгой ца ешаьнна» (эрсий метталла). 17.00 — Керда хоьнна (йІаьтІай метталла). 17.15 — «Бой валгусгаьнна» ювхьаьнна (эрсий метталла). 17.30 — Керда хоьнна (йоьхий метталла). 17.45 — Керда хоьнна (эрсий метталла). 18.00 — Аьнарра. 18.10 — Юрта ялаьнна (эрсий метталла).

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-ча этаж).
Телефонаш: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственна секретаран — 3-34-39; партийнан вахарш, культурин, ешийнан секцийн — 3-42-30; юрта боьлхаьн отдела — 3-42-35; письмен отделан бухгалтерен — 2-90-71.
«Грозненский рабочий» ялаьнна типографе. Ленинан проспект, 7/84.

АДРЕС РЕДАКЦИЙН: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж).
Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-39; отделов партийной жизни, культуры и промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства—3-42-35; отдела писем и бухгалтерии — 2-90-71.

Типографи ю-ва «Грозненский рабочий», проспект Ленина, 7/84.

С06010. Заказ № 488.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.